

Normalleşme Sürecinde İnşaat ve Beton Sektörü

Yavuz Işık
THBB Yönetim Kurulu Başkanı
President

Beton Sürdürülebilirlik Konseyinin (The Concrete Sustainability Council) üyesi ve Bölgesel Sistem Operatörü olarak sürdürülebilirlik alanındaki faaliyetlerimiz bütün hızıyla devam ediyor. "Kaynakların Sorumlu Kullanımı Belgelendirme Sistemi" kapsamında KGS'nin yaptığı denetimler sonucunda İBB iştiraki İSTON'un Hadımköy Fabrikası belgelendirildi. Haziran ayında düzenlenen törende belgeyi İBB Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu'na ve İSTON Genel Müdürü Sayın Ziya Gökmen Togay'a takdim ettim. Ayrıca pandemi dönemi uzaktan denetlenen Akçansa Çanakkale Çimento Fabrikası ve Nuh Çimento Hereke Fabrikası yerinde yapılan denetimler sonucu 3 yıl geçerli belgelerini almıştır. Haziran ayında İSTON'un Tuzla Fabrikası da belgelendirilmiştir. Bu vesileyle, İSTON'u, Akçansa'yı ve Nuh Çimento'yu bir kez daha kutluyor; hazır beton, çimento, agrega ve prefabrik sektörlerini bu sisteme dâhil olmaya davet ediyorum.

Sektörümüzdeki birçok şirket ilgili mevzuat gereği temmuz ayı itibarıyla e-irsaliye sistemine geçti. Öncesinde e-irsaliye uygulamaları hakkındaki bilgi paylaşımı toplantıları ve geniş katılımlı web semineri yaptık. E-irsaliye sürecini değerlendirdiğimiz ve sistemin avantaj ve dezavantajlarını değerlendirdiğimiz toplantılarda örnek olaylar ve alternatif çözümler tartışıldı. Toplantıların yanı sıra haziran ayında sektörümüzdeki tüm paydaşların katılımına açık bir web semineri düzenledik. Youtube kanalımızda canlı olarak gerçekleştirdiğimiz ve 2.000 civarı kişinin izlemesiyle yoğun ilgi gören "Hazır Beton Sektöründe E-İrsaliye Uygulaması Semineri"mizde 1 Temmuz'da uygulamaya geçen e-irsaliye ile ilgili sektörün ak-

lındaki soru işaretlerini gidermeye çalıştık.

Sektörümüzün gelişimi ve sorunlarımızın çözümü için çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz. Bu doğrultuda, Çevre ve İş Güvenliği Komitesi Toplantımızı haziran ayında telekonferans yöntemiyle gerçekleştirdik. Toplantımızda, Korona virüsü pandemisi ile ilgili sektörümüzde alınan önlemler ve gelişmeler, sektörümüzdeki iyi uygulama örnekleri, THBB Çevre Yarışması ile ilgili son gelişmeler, ERMCO Sürdürülebilirlik Komitesinin son toplantısı, Beton Sürdürülebilirlik Konseyi ile ilgili gelişmeler başta olmak üzere çevre ve iş sağlığı açısından sektörümüzü ilgilendiren önemli konuları değerlendirilerek kararlar aldık.

Sektörümüzü bütün platformlarda temsil etmeye devam ediyoruz. Haziran ayında Yapı Ürünleri Üreticileri Federasyonunun, Giresun Üniversitesi ile Munzur Üniversitesi iş birliğinde gerçekleştirdiği "Beton ve Beton Bileşenleri" konulu web seminerlerine katıldık. İMO İstanbul Şubesinin, Uşak Şubesinin ve Isparta Temsilciliğinin nisan, mayıs ve haziran aylarında düzenlediği web seminerlerine canlı yayın konuğu olduk.

Birliğimizi uluslararası platformlarda da temsil etmeye devam ediyoruz. 8 Haziran'da telekonferans yöntemi ile yapılan Avrupa Hazır Beton Birliğinin (ERMCO) Yönetim Kurulu, Strateji ve Gelişim Komitesi, Sürdürülebilirlik Komitesi ve Teknik Komite toplantılarına katıldık. ERMCO Yönetim Kurulu Toplantısı'nda yaptığım konuşmamda ERMCO Başkanı olduğum son 4 yıllık dönemde yaptığımız çalışmalara değindim. Bu dönemde araç sürüş saatlerinin düzenlenmesi; çimento ve beton sanayilerinde dijitalleşme; "Avrupa Yeşil Anlaşması"; zehir merkezleri; ürün kategori kuralları (PCR); çevresel ürün beyanları (EPD); ürün çevresel

The Construction and Concrete Sector in the Process of Normalization

The THBB Ready Mixed Concrete Index that is the primary indicator of the construction sector showed that the construction sector had a highly animated June. In June, the Ready Mixed Concrete Activity Index saw the historical peak; hence, June became the month in which the activities took place most intensely in the construction sector after a long time. The increase of the Expectation Index and, in parallel to it, the Confidence Index, demonstrated that June was extremely positive for the construction sector in any sense.

ayak izleri (PEF); karbonatlaşma ve beton tarafından bağlanan karbondioksit; inşaat sektörünün karbondan arındırılması; Level(s) projesi; betonun sürdürülebilirliği; Beton Sürdürülebilirlik Konseyi; NEPSI - solunabilir kristalin silika; performansla göre beton dayanıklılığının belirlenmesi; yapılarda mukavemetin değerlendirilmesi; EN 206 Standardı uygunluk değerlendirilmesi ve revizyonu; ERMCO eğitimleri ile ilgili çalışmalar yaptık. ERMCO olarak özellikle Avrupa Beton Platformu, Beton İnisyatifi, Avrupa Çimento Birliği, Avrupa Beton Katkı Birlikleri Federasyonu, Avrupa Beton Prefabrik Federasyonu, Beton Sürdürülebilirlik Konseyi, Avrupa Beton Kapmalar Birliği, Global Çimento ve Beton Birliği ile sektörün diğer ortakları ile iş birliği yaptık. 2018 yılında sektörümüz için bir dönüm noktası olan ERMCO Kongresi'ni düzenledik. Çalışmalarımızın sonucunda standartlara ve düzenlemelere yön veriyoruz.

9 Haziran'da tarihinde ise ERMCO 2020 yılı Temsilciler Toplantısı ile 28. Dönem Yönetim Kurulunun ilk toplantısına katıldık. Temsilciler Toplantısı'nda, 2019 yılı aralık ayında hayatını kaybeden ERMCO Yönetim Kurulu ve Başkanlık Komitesi üyesi Olivier Appruzzese'i anarak yaptığım konuşmamda Korona virüsü pandemisinin etkileri ile ilgili değerlendirmelerimi ve çalışmalarımızı paylaştım. 2016 yılından bu yana başarılı ve aktif bir şekilde yürüttüğüm ERMCO Başkanlık görevini devrederken ERMCO Yönetim Kurulu üyesi olarak uluslararası platformlarda sektörümüzü etkin bir şekilde temsil etmeye, yenilikleri ülkemize kazandırmaya ve Türk hazır beton sektörünün deneyimlerini uluslararası paydaşlarımıza aktarmaya devam edeceğim. Bu vesileyle, üyelerimiz başta olmak üzere bütün sektöre Başkanlığım süresince verdikleri destekten dolayı bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Mayıs ve haziran aylarında ERMCO Yapı Bilgi Modellemesi ve Beton Çalışma Grubu toplantıları ile Avrupa Beton Kaplamalar Birliğinin (EUPAVE) Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ile Teknik ve Tanıtım Komitesi ile Avrupa Beton Platformunun (ECP) Genel Kurulu ve 40. Yönetim Kurulu Toplantısı'na katıldık.

Geçtiğimiz aylarda yaptığımız çalışmaları özetledikten sonra ekonomik değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. İnşaat sektörünün öncü göstergesi olan THBB Hazır Beton Endeksi haziran ayını inşaat sektörünün oldukça canlı geçirdiğini ortaya koymuştur. Haziran ayında Hazır Beton Faaliyet Endeksi tarihi zirveyi görmüş, dolayısıyla haziran ayı, inşaat sektöründe de faaliyetlerin uzun zamandan sonra en yoğun olduğu ay olmuştur. Beklenti Endeksi ve buna paralel olarak Güven Endeksi'nin de yükselmesi haziran ayının her anlamda inşaat sektörü açısından son derece olumlu geçtiğini ortaya koymuştur.

Kamu bankalarının 15 yıla kadar sıfır konutlarda aylık %0,64 ve ikinci el konutlarda aylık %0,74 faizli kredi imkânı sağlaması sayesinde haziran ayında konut kredilerine ciddi bir talep oldu. Hazine ve Maliye Bakanımız haziran ayının ilk 20 gününde 101 bin kişinin kamu bankaları üzerinden toplamda 25 milyar TL'lik

konut kredisi kullandığının bilgisini paylaştı. Böylece bankacılık sektörünün konut kredi bakiyesinde tüm zamanların rekoru kırılarak 230,9 milyar liraya ulaşıldı. Talepteki bu patlama da arz tarafına olumlu yansıyor ve yeni inşaat yapma iştahını artırdı ve inşaatlar hız kazandı. Önümüzdeki dönemde pandemiyle mücadelede Türkiye'nin elde ettiği başarıda bir geriye gidış olmaması durumunda inşaat sektöründeki ivmenin devam etmesi beklenmelidir. İnşaat sektörü yılın ikinci yarısında özellikle istihdam ve büyüme ile ilgili önceki kayıplarını telafi ederek ekonomiye büyük katkı sağlayacaktır.

Haziran ayı PMI Endeksi yani Satın Alma Yöneticileri Endeksi 53,9'a yükselerek eşik değer olan 50'nin üzerine çıkmış, korona virüsü pandemisi öncesi düzeyine dönerek son 28 ayın en yüksek değerine ulaşmıştır. Tüketici Güven Endeksi de haziran ayında ciddi bir yükseliş göstermiştir. Tüketici güveni bir önceki aya göre %5,2 oranında artmış; mayıs ayında 59,5 olan endeks, haziran ayında 62,6 olmuştur. Bu şekilde pandemi öncesindeki değerler üzerine çıkmıştır. Geride bıraktığımız haziran ayında ekonomideki gidişatı gösteren bir diğer önemli göstere olan ihracat verisi de %15,8 oranında anlamlı bir yükseliş göstermiştir.

Ekonomideki canlılığın önemli bir göstergesi olan elektrik tüketimi düzeyinin de takip edilmesi gerekmektedir. Pandeminin başladığı mart ayında binde iki gibi sınırlı bir gerileme sergileyen elektrik tüketimi nisanda %15,4, mayısta %16,7 oranında azalmıştır. Haziranda bu daralma %2,6'ya gerilemiş görülmektedir. Bu yönüyle ekonomik faaliyetin göstergesi olan enerji tüketimi, haziranda iyileşmeye işaret etmektedir.

Son olarak kapasite kullanım oranı da haziranda bir önceki aya göre %5 artış göstererek 66 seviyesine çıkmıştır. 2019 yılının aynı ayında 77, pandemi öncesinde 75 seviyesinde olan kapasite kullanım oranının mevcut düzeyi, hem pandemi öncesi hem de geçen yıla göre henüz yetersiz görülmektedir.

Fitch tarafından son açıklanan raporda Türkiye'nin %3 daralacağı belirtilmektedir. Dünya Bankası ise, Haziran 2020 Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nda Türkiye için tahmini yüzde 3,8 daralma yaşanacağı yönünde revize etmiştir. IMF'nin Türkiye için daralma tahmini %5'tir. OECD Türkiye'nin 2020 yılını yüzde 4,8 daralma ile tamamlayacağını, virüste ikinci dalga olması hâlinde ise ekonominin yüzde 8,1 küçüleceğini tahmin etmektedir. İkinci dalganın yaşanmaması durumunda Türkiye için öngörülen %3 ila %5 aralığındaki daralma beklentileri, çok büyük ihtimalle önümüzdeki dönemde revize edilecek ve daha düşük oranlara çekilecektir. İnşaatteki hareketliliğin devam etmesi durumunda hem istihdam hem de büyümede Türkiye'nin rakamları çok daha iyi noktalara gelebilecektir. Son açıklanan istihdam rakamlarında mart ayında inşaat sektörünün istihdamı 1 milyon 290 bin olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamın en iyi ihtimalle 1,6 milyona kadar yükselme potansiyeli bulunmaktadır. İşsizlik sorunu ile boğuşmak durumunda olan Türkiye için inşaat ve bağlantılı sektörler şu dönemde can simidi olabilecek niteliktedir.